

За наукові КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 2 (1376).

11 СІЧНЯ 1980 р.

Виходить щотижня.

В ПАРТІЙНОМУ КОМІТЕТІ

На черговому засіданні партійного комітету були розглянуті слідуючі питання: про вивчення і пропаганду Постанови ЦК КПРС «Про 110-у річницю з дня народження Володимира Ілліча Леніна» (план міроприємств буде надруковано), про підготовку і проведення екзаменаційної сесії, про роботу парторганізації юрфаку з організації і проведення політінформацій, про підвищення ідейно-теоретичного рівня професорсько-викладацького складу і співробітників хімічного факультету в системі партійної освіти.

По питанню про підготовку до зимової сесії інформацію зробив проректор з учбової роботи професор І. Є. Середя. В прийнятій парткомом постанові відзначається, що партбюро, деканати і кафедри провели належну роботу з підготовки до зимової екзаменаційної сесії. Це питання розглядалось на кафедрах і радах факультетів, на курсових і групових студентських зборах. Своєчасно складений розклад екзаменів, групових і індивідуаль-

них консультацій. Розроблені і утверджені екзаменаційні білети.

В постанові відзначаються і недоліки. Зокрема, не всі студенти ліквідували заборгованості на деяких факультетах, повільно складають розклад сесії, є недоліки в підготовці екзаменаційних білетів.

Інформації про роботу партійної організації юридичного факультету з організації і проведення політінформацій студентів зробив доцент О. О. Жаборок. В прийнятій постанові відмічено, що політінформації проводяться систематично, їх тематика охоплює питання політики і практики КПРС, комуністичного будівництва, радянського способу життя. Більше уваги приділяється ідеологічній боротьбі на сучасному етапі, критиці антикомунізму, буржуазного націоналізму і сіонізму. Політінформації проходять, як правило, організовано, на високому ідейно-теоретичному рівні. Партійне бюро регулярно заслуховує на своїх засіданнях роботу кураторів.

Разом з тим, відмічається в постанові, в організації і проведенні політінформацій на факультеті мають місце і недоліки. Інколи політінформації зриваються, деякі куратори готуються до них не завжди ретельно.

Партком запросив від партійного бюро юридичного факультету негайно усунути ці і інші недоліки в проведенні політінформацій, підвищити їх ідейно-теоретичний рівень. Партійним бюро факультетів запропоновано не менше двох разів в семестр проводити семінари - ради кураторів з обміну їх досвіду роботи, більше привертати до проведення політінформацій студентів-комуністів і комсомольських активістів.

Розгорнуте рішення прийняв партком і по питанню підвищення ідейно-теоретичного рівня професорсько-викладацького складу і співробітників хімічного факультету в системі партійної освіти. З доповіддю виступив секретар партбюро юридичного факультету тов. О. М. Хуторний.

ГІДНІ ДОВІР'Я НАРОДУ

Продовжується висунення кандидатів в депутати Верховної Ради УРСР і в місцеві Ради народних депутатів. Учасники передвиборчих

зборів виражають тверду рішучість внести гідний внесок в успішне виконання десятиї п'ятирічки, ударною працею відзначити 110-у річницю з дня народження В. І. Леніна.

Трудові колективи висовують кандидатами в органи державної влади передових робітників, колгоспників, кращих представників інтелігенції, воїнів наших Збройних Сил.

На минулому тижні відбулись передвибірчі збори викладачів, студентів, робітників і службовців нашого орденосного університету, присвячені висуненню кандидата в депутати Одеської обласної Ради народних депутатів. Голова зборів декан філологічного факультету професор І. М. Дузь надав слово секретарю партійної організації філфаку Л. М. Чепурновій. Людмила Михайлівна запропонувала висунути кандидатом в Одеську

обласну Раду народних депутатів XVII скликання по виборчому окрузі № 105 Віру Олександрівну Фабіанську, доцента кафедри російської літератури нашого університету.

Цю пропозицію гаряче підтримали професор М. А. Левченко, доценти Н. Я. Раковська, Т. Т. Бевзенко. Вони характеризували В. О. Фабіанську як зразкового працівника, активного громадського діяча, як людину, що користується заслуженим авторитетом.

Учасники передвиборчих зборів одноголосно постановили: висунути Фабіанську Віру Олександрівну кандидатом в депутати Одеської обласної Ради народних депутатів XVII скликання по 105 виборчому окрузі.

Довіреними особами обрані доцент кафедри теорії і методики літератури О. О. Жаборок і старший викладач кафедри української мови О. П. Григорук.

Тати Одеської обласної Ради народних депутатів товариша Максименка Григорія Дмитровича — секретаря Одеського обласного комітету Компартії України і запропонував підтримати цю кандидатуру.

Після цього виступили ректор університету професор В. В. Сердук, декан історичного факультету професор З. В. Першина, секретар комітету комсомолу І. Коваль, студентка IV курсу механіко-математичного факультету Л. Ісакова. Вони гаряче підтримали кандидатуру тов. Г. Д. Максименка, якого висунено кандидатом в депутати обласної Ради народних депутатів.

З великою увагою заслухали виступ довіреної особи, завідувачою кафедрою історії КПРС електротехнічного інституту зв'язку імені О. С. Попова доцента Немченко Маргарити Олександрівни. Вона розповіла про життєвий і трудовий шлях Г. Д. Максименка, про його велику громадську роботу. Збори постановили: підтримати рішення колективу викладачів, студентів, робітників і службовців ОЕТИЗу про висунення кандидатом в депутати Одеської обласної Ради народних депутатів по виборчому окрузі № 106 МАКСИМЕНКА ГРИГОРІЯ ДМИТРОВИЧА.

Того ж дня відбулися збори викладачів, студентів, робітників і службовців нашого університету. Їх відкрив заступник секретаря партійного комітету ОДУ О. Г. Перехрест. Він сказав, що по всій нашій країні передвибірчі збори трудящих відбуваються під знаком всенародної боротьби за гідну зустріч 110-ї роковини з дня народження В. І. Леніна, за успішне виконання завдань 10-ї п'ятирічки.

Товариш О. Г. Перехрест повідомив, що колектив викладачів, студентів, робітників і службовців Одеського електротехнічного інституту зв'язку імені О. С. Попова висунув кандидатом в депу-

Звернення підтримано

В газеті «За наукові кадри» нещодавно було надруковано звернення комсомольців історичного і фізичного факультетів ОДУ про гідну зустріч 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна. Комсомольці філологічного факультету зустріли це звернення з піднесенням. На комсомольських зборах курсів воно було обговорено і були прийняті зустрічні соціалістичні зобов'язання. А на комсомольському бюро факультету від 24 грудня 1979 року був затверджений план роботи комсомольської організації в цілому про гідну зустріч цієї знаменної дати.

Комсомольське бюро філологічного факультету постановило:

1) домогтися 100% успішності з суспільних наук, боротись за викоринення задовільних оцінок з цих дисциплін;

2) глибоко, вдумливо і творчо оволодівати марксистсько-ленінською теорією, вивчати історичний досвід КПРС, формувати науковий світогляд, політичну зрілість;

3) взяти участь в традиційному конкурсі робіт, присвяченому 110-й річниці з дня народження В. І. Леніна, 35-річчю соціалістичної революції в Болгарії, «Дружба навіки»;

4) залучити всіх членів ВЛКСМ до активної громадської діяльності;

5) на високому ідейно-політичному рівні провести Ленінську перевірку. Під час неї прочитати не менш як 250 лекцій з єдиною тематикою: «Справа Леніна живе і перемагає»;

6) провести в групах Ленінський урок «По-ленінськи

вчитись комунізму, будувати комунізм»;

7) провести комсомольські збори в групах, на курсах з єдиним порядком дня: «З іменем Леніна, під керівництвом партії — на труд і на подвиг»;

8) вдосконалювати форми і зміст Ленінського заліку. Підвищувати відповідальність комсомольців в справі виконання особистих комплексних планів. Здати Ленінський залік на «добре» і «відмінно»;

9) в 1980 році провести науково-практичну конференцію, присвячену Ленінському заліку і його ролі в комсомольському вихованні молоді;

10) провести політичну кампанію «Ми звинувачуємо капіталізм»;

11) разом з кафедрами суспільних наук і інтерклубом університету організувати конференцію «Ленінізм крокує по планеті», огляд студентських рефератів і конспектів праць класиків марксизму-ленінізму;

12) ознаменувати ювілей III з'їзду РКСМ доброю і відмінною працею студентів факультету при збиранні врожаю 1980 року;

13) взяти активну участь в змаганнях з багатоборства ГПО на приз газети «Комсомольська іскра»;

14) активно вести пропаганду Олімпіади-80. Взяти участь у підготовці гідів-перекладачів для Олімпіади в Москві.

Комсомольці факультету повні рішучості виконати ці зобов'язання.

Є. СТЕПАНОВ,
студент III курсу
філологічного факультету.

Правофлангові

В нашому університеті немало студентів, які з усіх предметів відмінно встигають, активно приймають участь в громадській роботі. До їх числа відноситься і Наталка Гудзловенко. Член ВЛКСМ, студентка II курсу юридичного факультету, Наталка користується заслуженим авторитетом серед своїх товаришів. Відмінниця навчання дорожить добрим ім'ям студента державного університету.

Наталка Гудзловенко — староста групи. Доручені їй обов'язки вона виконує сумлінно і старанно. В ці дні Наталка Гудзловенко, як і всі її товариші, все робить для того, щоб успішно завершити зимову сесію, гідно зустріти 110-у річницю з дня народження В. І. Леніна.

На фото: **Наталка ГУДЗЛОВЕНКО.**

Фото **М. ЗАДОРЖНОГО.**

КОМСОМОЛЬСЬКЕ ДОРУЧЕННЯ

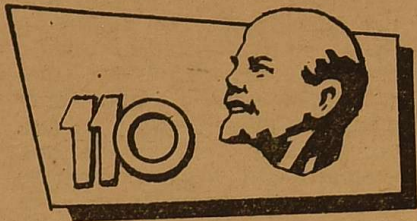
Розглянемо наступні питання нашого заняття:

1. Значення виконання доручення для розвитку громадської активності.

2. Організатор і справа. Форми і методи роботи.

1. «Ми хочемо всебічно розвинути людину..., щоб вона була нормальною здоровою людиною, готовою до праці і оборони, щоб паралельно всім фізичним якостям добре розвивались і розумові її якості», з широким політичним кругозором і організаторськими здібностями, словом, маючи «чітке політичне і громадське значення» — говорив М. І. Калінін.

Важливе місце в процесі виховання відводиться громадським, в даному випадку, комсомольським організаціям. В Статуті ВЛКСМ записано, що членом ВЛКСМ може бути людина, яка визнає Статут, сплачує членські внески, виявляє ініціативу, виконує доручення комсомольської організації, доводить до кінця розпочату справу. Через участь в роботі комсомольської організації у молодій людині формується прагнення до активного життя, визначається свій життєвий шлях, виробляється характер, переконання, жит-

тя кожної людини наповнюється політико-моральним змістом, ідейним, цілеспрямованим смислом. Зрозуміло, що свідомо боязнь, небажання, самосторонення в громадській роботі паралізує в людині, як відзначав М. І. Калінін, розмах, волю, вона бюрократизується, починає черствіти. Щоб у людини «нерозривно росла активність, жага до життя, жага до діяльності», необхідно постійно працювати комсомольським організатором над розвитком громадської активності кожної молодої людини.

2. На XXV з'їзді КПРС Л. І. Брежнєв говорив про бажання партії, щоб ентузіазм, живість розуму, молодеча енергія залишались у наших людей на все життя. Цьому повинен сприяти комсомол, це повинно бути його важливим завданням. Постанова V пленуму ЦК ВЛКСМ націлює комсомольський актив на цілеспрямовану роботу, щоб розвивалась громадсько-політична активність молоді. Успішне здійснення цих завдань залежить перш за все від комсомольського секретаря, керуючого ним бюро, стилю роботи, досвіду і бажання домогтись успіху. Завдання секретаря — вміти організувати людей на визначні справи. Для цього він повинен добре розбиратись в людях, знати, що кожна людина собою являє, політичні, ділові і моральні якості, де і як краще використати того чи іншого комсомольця; побудувати так свою роботу, щоб кожен студент не випадав з поля зору комсомольської організації. Форми залучення членів ВЛКСМ і виконання доручень, як і саме доручення, можуть бути різними. Це роздавання доручень на засіданні комсомольського бюро чи зборів, письмові повідомлення, прохання і т. д.

Важливими є методи, які використовує комсомольський вожак. Головний метод — метод переконання. Спочатку переконайте, допоможіть, вчив Ленін, а потім вимагайте. Що значить переконати? Це значить дійти до свідомості людини, розкрити мету

і важливість доручення, чому його потрібно виконати, роль його в забезпеченні успіху. Даючи доручення, комсомолец повинен відчувати, що з ним рахуються, довіряють, надіються, але, з іншого боку, не сумніваюся в тому, що, давши доручення, від нього відмахнулись, забули про нього. А для цього комсомольський активіст повинен бути сам зацікавлений в виконанні його, тобто бути компетентним в даній справі, періодично цікавитись ходом його реалізації, допомагати. Це значить, що метод особистої зацікавленості вожака в успіху справи — важливий фактор. Організуючи комсомольця на справу, вожак молоді повинен уникати деяких крайностей:

— використання методів адміністрування, наказів, погроз, які негативно впливають на моральний момент виконання людиною доручень;

— самому братись за 20 справ, починаючи їх і не доводячи до кінця;

— задовільнитись положенням, при якому лише актив,

бюро діє, а колектив в цілому мовчить.

Потрібно маси в ділі перевертати, розраховувати на їх досвід і знання. «Організаторська робота під сили і рядовому робітникові чи селянину, володінням грамотністю, знанням людей, практичним досвідом» — говорив В. І. Ленін. Досвід прийде з часом, було б лише бажання працювати і вчитись.

Таким чином, вимагаючи активності від кожного із усіх комсомольців, в організації складається положення, при якому активність всіх є обов'язковою умовою активності кожного, в свою чергу, активність кожного є передумовою активності всіх. Підходячи так, ми доб'ємось того, що в цілому комсомольська організація стане боевою, згуртованою одиницею, а кожний її член — організатором, практиком, теоретиком на сьогодні і на майбутнє.

Г. АНТИПЕНКО,
зам. секретаря
комітету комсомолу.

Підсумки підписної кампанії

Навряд чи потрібно говорити про значення засобів масової інформації у вихованні підростаючого покоління, в тому числі і студентства. Ось чому підписка на газети і журнали вважається важливим міроприємством для кожної комсомольської організації.

Потрібно сказати, що в цьому році підписна кампанія в нашому університеті пройшла більш успішно, ніж в минулому році. Раніше всіх і організованіше вона проведена на механіко-математичному (секретар комітету комсомолу О. Осадчий), хімічному (секретар комітету комсомолу Т. Трнзна), історичному (секретар комітету комсомолу О. Болоцький) факультетах.

З великою відповідальністю за доручену справу вели підписку студенти І. Мельник, Ю. Швед, А. Вербило, Г. Райчев, П. Колишко, С. Волзінський, Г. Гончаренко, С.

Хижняк і багато інших. Однак слід відмітити, що комсомольські організації юридичного, філологічного, біологічного факультетів і факультету РГФ не виявили достатньої наполегливості, активності для того, щоб охопити підпискою як можна більше студентів. Деякі товариші віднесли до цього важливого доручення з безвідповідальністю.

Докору заслуговує студент IV курсу філфаку С. Давиденко.

Всім нам потрібно буде зробити висновки з підсумків пройденної підписної кампанії. І хоч пройшла вона успішно, нам не вдалось в повній мірі виконати завдання, допомогти такого положення, щоб кожний студент підписався на періодичні видання.

Г. ГРЕБЕННИК,
зам. секретаря
комітету комсомолу ОДУ.

ЗИМОВА СЕСІЯ КРОКУЄ

Екзаменаційна сесія — відповідальна пора в житті студента. На фото, зробленому Олександром Пихуном, відбито момент складання заліку з англійської мови відмінницею навчання студенткою II курсу фізичного факультету Світланою Красвою. Справа — старший викладач І. Ф. Міняк.

Новий бібліографічний вказівник з хімії

Спеціалістам-хімікам добре відомо, наскільки важлива наявність бібліографії з цікавлячих їх питань. Підбір літератури з кожної конкретної теми є першочерговим завданням будь-якого дослідження і досить часто забирає багато часу. Галузеві і вузькотематичні бібліографічні вказівники значно скорочують час дослідження. Неocenену допомогу подають путівники з бібліографічних видань, які тримають в собі детальні відомості з усіх бібліографічних джерел, що вийшли до визначеного часу. Саме цій меті і служить нове довідниково-бібліографічне видання: «Бібліографія іноземної бібліографії з хімії». Ч. I—II, Л., 1979.

В цьому підручнику зібрані бібліографічні показники, що вийшли за рубежом в

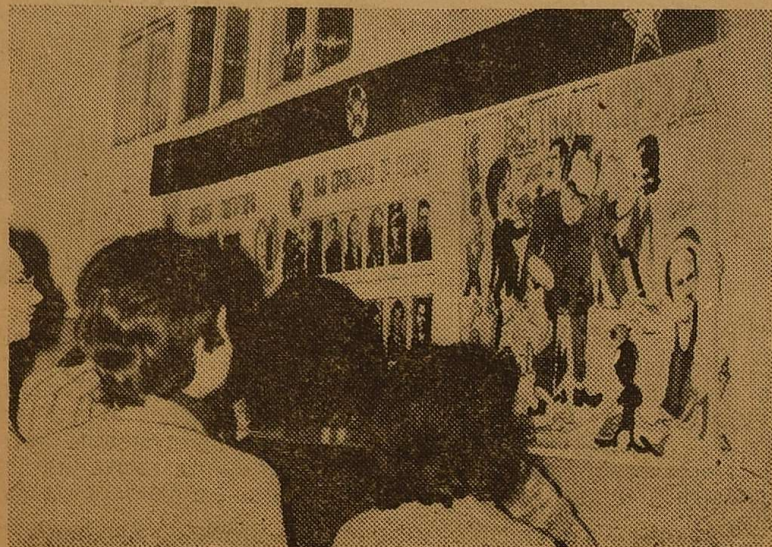
1965—1974 роках, а також крупні, не менш як 50 назв, прикнижкові і пристатейні списки літератури в журнальних статтях за вказаний період. Всього в показнику наведено 2215 бібліографічних джерел з усіх розділів хімії. При характеристиці кожного іноземного бібліографічного джерела дається переклад заголовків на російську мову і повна бібліографічна характеристика джерела, що включає хронологічні рамки показника, кількість літературних джерел, поміщених у вказівник.

Весь матеріал систематизований по розділах і розміщений в двох частинах. В першій частині розміщені бібліографічні джерела з історії і загальних питань хімії, а також неорганічної, органічної і аналітичної хімії. В

другій частині розміщені бібліографічні джерела з фізичної хімії, колоїдної хімії і хімії високомолекулярних з'єднань. В кінці другої частини довідника поміщений алфавітний вказівник авторів і заголовків, а також предметний вказівник. Цінність цього бібліографічного довідника в тому, що він тримає в собі не тільки власне бібліографічні вказівники, але і спеціальні монографії, збірники статей, матеріали конференцій і оглядові статті, в яких наявні численні списки літератури.

В цілому, вказівник з іноземної бібліографії чуттєво допоможе в інформаційно-бібліографічній роботі хіміків всіх спеціальностей.

С. КИРИЧЕНКО,
головний бібліограф
наукової бібліотеки.

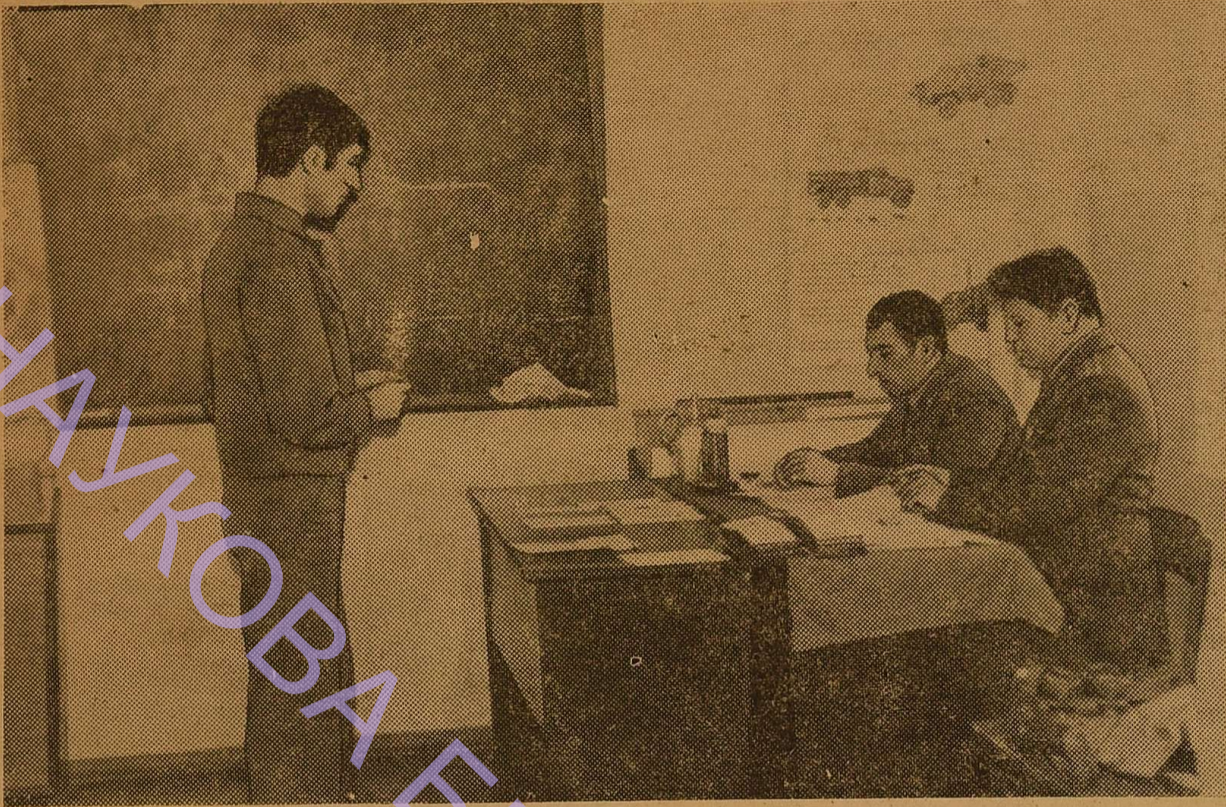
На фізичному факультеті успішно пройшов огляд-конкурс стінних газет.

На фото: учасники огляду-конкурсу знайомляться із змістом стінної газети II курсу.

Фото О. ПИХУНА.

Зимова сесія крокує

Кожна сесія — це суворий екзамєн і як би старанно ти не навчався протягом семестру, все рівно тебе охоплює хвилювання, коли береш до рук екзаменаційний білет. Адже у кожного з нас природне стремління як можна змістовніше, повніше відповісти на запитання і одержати вищу оцінку. Тим паче, на цій сесії, яка проходить в дні підготовки до 110-ї річниці з дня народ-

ження В. І. Леніна, в період передвиборної кампанії. На цих знімках, зроблених на військовій кафедрі, відбиті будні нинішньої сесії. Впевнено відповідає на запитання студент II курсу **М. Хмельницький**. Його відповіді викладачі задоволені. На знімку зліва ви бачите Ігоря **Цимала**. Він ще раз перевіряє свої знання з стрілецької зброї.

Фото **М. ЗАДОРЖНОГО**.

Перед тим, як перейти вулицю

Кому з нас не доводилось бачити, як перед автомашиною, що йде по вулиці, несподівано в невідомому для переходу місці вибігає на дорогу пішохід. В такому випадку його життя врятовують хороші гальма і досвід водія. Але нерідко такий пішохід-порушник ставить водія автомашини в безвихідну ситуацію, і шофер при всьому бажанні не може відвести наїзд.

Ось випадки, які відбулись зовсім недавно в нашому місті.

Керівник групи проектного інституту «Укрдіпродспільгосхоз» **Наумова** переходила проїжджу частину на червоний, забороняючий рух сигнал світлофора, була збита грузовим автомобілем, отримала тілесні пошкодження.

Різнорабочий **ПМК-3 Новиков** у нетверезому стані переходив дорогу перед близько йдучим автомобілем **УАЗ-452** в невідомому для переходу місці. Він також був збитий, отримав травми, госпіталізований.

Отримали різні пошкодження із-за переходу дороги в невідомих місцях кухар

столової № 13 **Долунний**, пенсіонер **Макаров**, медсестра поліклініки № 24 **Богданова**, працівник взуттєвого об'єднання **Афанасєв**, матрос **ЧМП Загоруйко** і інші.

Ці приклади переконливо говорять про те, що дотримання правил безпеки руху важливо як для водія, так і для пішохода.

Осінньо-зимовий період найбільш складний для роботи водіїв. Туман, дощ, ожеледь обмежують бачення, роблять дорогу слизькою. Щоб в таких умовах уникнути дорожньо-транспортних випадків, потрібно не допускати щонайменшого відхилення від встановлених правил руху.

З метою перевірки готовності транспортних засобів і експлуатації в осінньо-зимовий період, перевірки знань правил руху і точності їх дотримання учасниками руху в листопаді проводився Всесоюзний огляд безпеки вуличного руху. Його основним завданням була мобілізація всіх сил автомобільних господарств, вуличних, комунальних і суспільних організацій, підприємств, учбових закла-

дів на попередження шляхово-транспортних випадків. Багато уваги було приділено пропаганді Правил вуличного руху серед населення. На підприємствах, в закладах, школах проводились зустрічі з робітниками **ДАІ**, автоінспекторами — дружинниками, членами товариства «Автомобілюлюбитель».

Під час рейдів учасниками руху були вручені листівки-пам'ятки, про результати рейдів повідомлялось в пресі і по радіо. Особливу увагу було приділено дисципліні пішоходів. І це не випадково. Більше 50% шляхово-транспортних випадків, зареєстрованих в місті за 9 місяців цього року, виникли із-за порушення Правил вуличного руху пішоходами.

Ще раз хоч нагадати: щоб бути на вулиці в безпеці, переходьте проїжджу частину тільки у встановлених місцях. Перш, ніж стати на проїжджу частину, переконайтеся, що нема близько транспорту. В місцях, де рух регулюється світлофором, суворо дотримуйтеся його сигналів.

М. РОЖКОВА.

Задумам воєнщини не бувають!

Ще й по сьогоднішній день на нашій планеті зберігається напружена обстановка. Країни **НАТО**, при керуючій ролі **США**, прийняли антигуманне рішення розмістити на території **Англії**, **ФРН** та **Італії** сотні нових знарядь смерті — ядерні ракети. Це рішення прийнято проти волі народів європейських країн, прогресивного людства світу, і що характерно, через кілька днів після того, як відзначався Міжнародний день прав людини. Своїм вчинком ім-

періалісти ще раз підтвердили давньовідому істину: капітал для насичення свого черева готовий на будь-які «темні» справи, навіть якщо вони ставлять на карту благополуччя і майбутнє народів планети.

Кожна чесна людина протестує проти зловісних планів імперіалістичної воєнщини. Невже ті, хто стоїть біля керма країн — учасники брюсельського договору, забули трагічні наслідки двох світових воєн, не вже вони хочуть, щоб були нові Хіросіми і Нагасакі, щоб землю

покрив чорний попіл ядерної війни?!

Коли мільярди людських «ні» зможуть злитися в могутній громовий протест, коли сили миру-добра рішуче виступлять проти сил війни-зла, то війни не будуть.

І ми, юнаки і дівчата **Країни Рад**, повинні йти в авангарді антиімперіалістичного руху, своїми гарячими, палкими серцями розплавляти кригу «холодної війни».

Ю. ОЛЯНЧУК,
студент I курсу
юридичного факультету.

РОЗПОЧИНАЄМО ТРАДИЦІЮ

Тихого зимового надвечір'я в приміщенні студентської ідальні, що знаходиться по **Шампанському** провулку, зібралося багато студентів.

Здавалося, ніколи ще не було таким це приміщення — від світлих, прекрасних і милих обличчя воно стало просторнішим, наряднішим.

Тут зібралися учасники чотирьох студентських будзагонів: «Стріла» (філфак), «Парус» (мехмат), «Держинець» та «Атланти» (юрфак).

Вперше в історії університету відбулася зустріч всіх студентських будзагонів. Чимала заслуга в цьому належить комітету комсомолу, що став ініціатором цієї зустрічі.

Вечір розпочався. Його відкривають секретар комсомольської організації філологічного факультету, студент II курсу, **І. Банделюк** та студентка III курсу факультету романо-германської філології **С. Сланіна**.

Вони шлють щирі слова подяки присутнім, які працювали в Тюмені, на будівництві олімпійських стадіонів в Києві та інших ново-

будовах країни. Працювали з комсомольським вогником, з молодечим запалом, бо розуміли, що праця — це єдиний титул справжнього благородства, це міць і радість людинотворця.

За високі показники в проведенні трудового літакомітет комсомолу нагородив грамотами студентів з **Куби** та острова **Маврики**, комісара загону «Держинець» **М. Кузнецова**.

Всім до вподоби припали виступи студентів **В. Павлика**, **С. Мигикової**, студента з **Болгарії** **В. Живкова**, які дарували присутнім іскринки гумору, чітке поетичне слово.

З радістю в серці, з приємними спогадами ділилися всі враженнями про побачене, про зроблене власними руками і знову загорялися бажанням ще раз стати учасниками будзагону.

Цей вечір припав всім до вподоби і надовго залишиться в наших серцях.

Г. ЮРКЕВИЧ,
студентка III курсу філологічного факультету.

Огляд-інформація про виставку

«Важка наука перемагати» (спогади радянських воєначальників).

Мемуари видатних радянських воєначальників, представлених на виставці військово-патріотичної книги в науковій бібліотеці університету, знайомлять з цікавими історичними фактами і мало відомими діалогами, розповідають, як розроблялись і обговорювались в Ставці Верховного Головнокомандування, а потім і перетворювались в життя плани фронтових наступальних операцій в роки Великої Вітчизняної війни.

БАГРАМЯН І. Г. Так розпочиналась війна. М., Військвидав, 1971.

ШТЕМЕНКО С. М. Генеральний штаб в роки війни. М., Військвидав, 1973.

ЛИСИЦІН Ф. Я. В ті грозові роки. М., Військвидав, 1978.

ЛЕЛЮШЕНКО Д. Д. Москва — Сталінград — Берлін — Прага, М., «Наука», 1970.

МОСКАЛЕНКО К. С. На південно-західному напрямку. Кн. 1, 2, М., 1975.

ЧУЙКОВ В. І. Початок шляху. Волгоград, 1967.

ГРЕЧКО А. А. Битва за Кавказ. М., Військвидав, 1973.

«Через Карпати» М., Військвидав, 1970.

Маршал Конєв І. С., розглядаючи і аналізуючи події Великої Вітчизняної війни в «Записках командуючого фронтом. 1943—1944». М., «Наука» дає об'єктивну оцінку рішенням і діяльності Ставки, командуючих арміями, командирів з'єднань, військовим подіям і з почуттям великої любові говорить про радянського солдата, який виніс на своїх плечах основну тяжкість війни. Його ж мемуари «Сорок п'ятих» М., Військвидав, 1970 охоплюють невеликий, але надзвичайно насичений подіями історичний період — останні завершальні операції Великої Вітчизняної війни. Вони повні роздумів про особливості сучасної війни, про містечко керування величезною масою військ, техніки.

В книзі **Жадова А. С.** «Чотири роки війни» М., Військвидав, 1978 автор вдумливо досліджує накопичений досвід, з якого складалася Пе-

ремога. З людською теплою він пише про ратні подвиги наших солдатів, офіцерів, розповідає про ушлюблені воєначальників **Жукова Г. К.**, **І. С. Конєва**, **К. К. Рокосовського**, **М. Ф. Ватугіна**, **А. І. Єрьомєнка**, **Р. Я. Малиновського** і інших.

Багато мемуарів тримають в собі роздуми про важкі випробування нашої країни, про свій обов'язок перед Батьківщиною.

Книга **Стученка А. П.** «Здрісна наша доля» М., Військвидав, 1968 розповідає про ціле покоління радянських людей, про важку і здрісну долю ветеранів нашої армії, які воювали в громадянську війну, будували і укріплювали Збройні Сили Країни Рад, а в сорок першому — грудьми зустріли фашистські орди, билась за кожну п'ядь рідної землі і завоювали Перемогу.

Все свідоме життя видатного радянського воєначальника **А. М. Василєвського** віддане служінню Радянській Армії, Батьківщині. В своїй книзі «Справа всього життя» М., Політвидав, 1973 він показує, як день у день виростала могутність Радянської держави, бойові і моральні якості воїнів, як розвивалась наука, виростали наші військові і особливо керівні кадри.

Молоде покоління, переглянувши сторінки спогадів **Мерецькова К. А.** «На службі народу», М., Політвидав, 1971, ще і ще раз всерйоз переконається в тому, ціною яких величезних жертв і неймовірних подвигів старшого покоління дісталась Збройним Силам і всьому радянському народу завойована Перемога. «Важка наука перемагати». М., Військвидав, 1969 — так назвав маршал **Бірюзов І. І.** свої спогади.

Читаючи ці книги, хвилюєшся і переживаєш разом з автором, перед очима постають живі картини грізних днів і незабутні образи радянських патріотів — від рядового бійця до маршала.

А. ГАЛЕНКОВА,
завідуюча сектором
наукової бібліотеки.

НЕОЛОГІЗМИ ЧЕТВЕРТОГО РОКУ П'ЯТИРІЧКИ

П. А. Джапарідзе

(до 100-річчя
з дня народження).

Закінчився четвертий рік, протягом якого успішно виконувалась соціально-економічна програма 10-ї п'ятирічки, схваленої на XXV з'їзді КПРС. Мова, як відомо, є не тільки важливішим засіб спілкування між людьми, а й реєстратор усіх важливіших змін, що відбуваються в житті народу. Зміни ці в мові можуть фіксуватися — 1) новоствореними словами; 2) старими словами, які починають уживатись у новому значенні; 3) новими словами, запозиченими з інших мов. Протягом четвертого року п'ятирічки на сторінках наших газет автор цих рядків зареєстрував появу 109 нових слів, серед яких до виробничої лексики належить 59 слів; до суспільно-політичної — 34; до побутової — 16 слів. Ось тільки по декілька найактуальніших слів із кожної вище названої лексичної групи:

1. Із виробничої: плуг-всюдихід — плуг, який використовують на крутих схилах, у вибалках та болотяній місцевості; культиватор-плоскоріз — машина для безвідвальної обробки ґрунту; метротрам — підземний швидкіс-

ний трамвай, що будується у Волгограді; роботобудівництво — нова галузь радянської промисловості, яка виготовляє роботи (автомати та напівавтомати) різного призначення; робото-техніка — сукупність різного типу й призначення робіт, які використовуються в нашій промисловості та сільському господарстві; промінь-телефоніст — провід із суперчистого скла, яким за допомогою лазерного променя здійснюються переговори на великій відстані; КЕС — комсомольська електростанція; КТУ — коефіцієнт трудової участі.

2. Із суспільно-політичної: НОЗР — Національна організація захисту Революції (в Афганістані); СЕН — С-оюз Ен-тузіастів; ЮІР — Юний інспектор руху, ЄДС — Європейський демократичний союз; джирга — (афган.) — всенародні збори; хуацяо (кит.) — китайці, що живуть у різних країнах, яких тепер китайський уряд використовує в своїх гегемоністських цілях.

3. Із побутової: аерин — напій сметаноподібної консистенції, що містить більше вітамінів, ніж кефір; біолакт —

різновид молока для дитячого харчування; йоргут — кисле молоко сметаноподібної консистенції, що благотворніше діє на організм, ніж кефір; чапан (казах.) — національний казахський костюм; муйсафет (таж.) — людина похилого віку, довгожитель; чарда — (угор.) — селянський одноповерховий будинок, критий очеретом.

А як утворювались нові слова? Найчастіше неологізми четвертого року п'ятирічки утворились шляхом аббревіації та основоскладання. Наприклад: 1) ТПВ — Табір праці і відпочинку; НЗС — спеціальне судно: Нафтосміттезбирач; ВТА — Військово-транспортна авіація; 2) бібліобус — пересувна бібліотека на автомашині; магнітобус — пасажирський вагон на магнітній подушці; велостоянка — спеціально обладнане місце, де може тимчасово постояти велосипед.

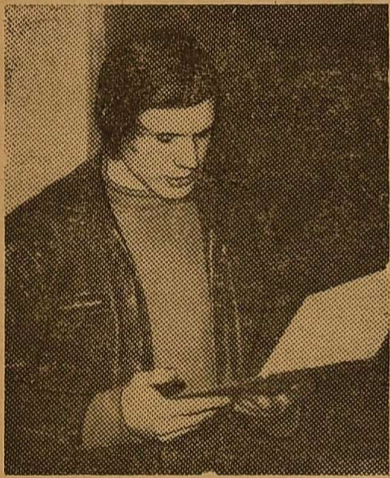
Рідше нові слова утворювались: 1) шляхом сполучення з іменником, означенням, прикладкою: шофер-продавець; автопозд-контейнеровоз; судно-ножиці; промінь-телефоніст; 2) шляхом

запозичень нових слів із інших мов: айгис (казах.) — змагання народних оповідачів; варапет (армян.) — майстер; канат (іран.) — канал, по якому виводять воду з-під землі на поверхню; 3) шляхом суфіксації та префіксації: велик — пестлива назва велосипеда; трасовик — робітник, що працює, напр., на будівництві траси газопровода; протисупутник — штучний супутник Землі, який має знищувати ворожі супутники-розвідники.

У цьому етюді ми подали декілька десятків нових слів, які вперше з'явилися на сторінках періодичної преси і поки що не зареєстровані в жодному словнику. І в кожному наведеному слові, як у краплині води, відбите щось нове, так потрібне радянському народові. Вдумайтесь у значення кожного нового слова! І в ньому ви помітите рух нашого народу вперед у його боротьбі за виконання 10-ї п'ятирічки.

А. МОСКАЛЕНКО,
доцент.

Корисна ініціатива

Викладач кафедри романогерманської філології тов. І. А. ЛУПОЛОВЕР запропонувала організувати вивчення творів Леоніда Ілліча Брежнєва на англійській мові. Уже відбулось більше п'яти конференцій. З інтересом слу-

хали виступи своїх колег з хімічного і біологічного факультетів студенти з інших груп. Найкращими були визнані доповіді студентів Миколи Куликова, Світлани Побережної, Олени Леонтович, Анатолія Редера, Оксани Стефанської.

В обговоренні доповідей взяли участь студенти груп, якими керують викладачі Н. О. Костюк, Г. В. Милич. Підсумки перших конференцій підведені на засіданні кафедри. Зараз чергові доповіді готують студенти перших трьох курсів механіко-математичного факультету.

На фото: студент II курсу хімічного факультету Микола Куликов читає на англійській мові доповідь про твір Л. І. Брежнєва «Мала земля». Текст і фото Л. КИРСАНОВА.

ЖИТТЯ ЮНИХ ЗА РУБЕЖЕМ

ВАРШАВА. Завершується звітно-виборні воеводські конференції Спілки соціалістичної польської молоді (ССПМ), яка об'єднує близько 2,8 млн. юнаків і дівчат.

У центрі уваги конференції — питання підготовки до II з'їзду ССПМ, активізації ідейно-виховної роботи, використання досвіду Ленінського комсомолу, молодіжних організацій братніх соціалістичних країн.

На конференції організації ССПМ Катовицького воеводства йшла ділова розмова про підвищення ролі спілки в соціалістичному змаганні, поліпшенні якості виготовлюваних виробів. Питання розвитку сільськогосподарського виробництва були в центрі уваги воеводських конференцій ССПМ у Пилі і Слупську.

БОНН. Одна з найбільших молодіжних організацій ФРН — «Молоді демократи» виступила проти рішення НАТО про виробництво і розміщення ракетно-ядерної зброї середньої дальності.

Як відзначає преса, кількість безробітних випусків вищих навчальних закладів у ФРН збільшилась за період з 1974 року на цей час у три рази. В 1980 році кожен десятий випускник західнонімецького вузу залишиться без роботи.

ТОКІО. Плата за навчання в японських державних школах і вузах підвищиться на 25 процентів у новому навчальному році, який починається 1 квітня 1980 року. Це рішення прийняте міністерством фінансів країни. Плата за навчання в Японії зростає бурхливими темпами. За останнє десятиріччя вона збільшилась у 20 разів, зазначається в опублікованій тут заяві Всеяпонської федерації органів студентського самоврядування.

ЛУАНДА. Близько 20 тисяч юнаків і дівчат налічується тепер у молодіжній ор-

ганізації ЖМПЛА — Молодь партії. Про це було повідомлено на пленумі міського комітету ЖМПЛА — Молодь партії, який відбувся в столиці Народної Республіки Ангола.

Більш як дві тисячі молодіжних організацій створено на промислових підприємствах і в сільськогосподарських кооперативах, де юнаки і дівчата беруть активну участь у національній реконструкції країни.

АККРА. З рішучим осудом загарбницької політики Ізраїлю виступила масова молодіжна організація Гани Африканське молодіжне командування (АМК). В опублікованій тут заяві АМК зазначається, що африканські країни на знак солідарності з боротьбою арабських народів проти експансіонізму Тель-Авіва розірвали дипломатичні відносини з Ізраїлем.

В цьому зв'язку АМК піддає гострій критиці ті кола в Гані, які хотіли б відновити зв'язки з сіоніською державою. Будь-які кроки в цьому напрямі, підкреслюється в заяві, рівнозначні зраді африканських і арабських народів.

ДАККА. Масовий мітинг, організований Молодіжною спілкою Бангладеш, відбувся на центральній площі Дакки. Його учасники прийняли резолюцію, в якій рішуче протестують проти безперервного зростання цін та безробіття серед молоді.

ДЕЛІ. Фестиваль культури молоді відбувся в Рохтаку (штат Харіана). В ньому взяли участь більш як 50 самодіяльних колективів. Протягом кількох днів у Рохтаку йшли спектаклі, звучали пісні багатьма мовами Індії, виконувались народні танці. Традиційний щорічний фестиваль став великою подією в культурному житті Харіани.

(ТАРС).

ЦЕ ЦІКАВО

Редагує... Комп'ютер

Самим вимогливим редактором стала за допомогою вчених Інституту мови і літератури Академії наук Естонії електронно-обчислювальна машина.

В фондах літературного музею було накопичено більше 160 тисяч прислів'їв, що відносяться до різних віків. Потрібно було визначити їх достовірність, порівняти з типовими, встановити приналежність до тієї чи іншої місцевості. Комп'ютер блискуче справився з завданням. На 82 тисячах прислів'їв він написав: «не характерно». Останні за відповідно строгою класифікацією зібрано в томи, перший з яких уже в гранках.

В. о. редактора М. ПЕТРОВ.

СВІТ ТВОІХ ЗАХОПЛЕНЬ

ХОРОШИЙ ПОЧАТОК

«Хочемо слухати і розуміти класичну музику, мову творів великих композиторів минулого» — сказали наші дівчатка. І це бажання зрозуміле. Адже радянський студент прагне до гармонії в усьому.

Бах, Моцарт, Гайдн, Росіні... Їх музика пережила століття, не втратила свого блиску. Кожного разу, коли слухаєш музику великих композиторів, відкриваєш в ній щось нове, раніше не помітне.

Спілкування з класичною музикою робить нас багатшими, щедрішими і чистішими. Адже вона була народжена людьми, що вміли щиро любити і ненавидіти, гостро відчувати все те, що нас оточує. Але проникнути в цей світ не так легко — потрібна емоційна, душевна робота, вміння відчувати і переживати те, про що розповідає музика.

Адже, окрім цього, перед нами, майбутніми педагогами, стоїть задача величезної важливості: виховувати в підрастаючому поколінні любов і прагнення до розуміння всього прекрасного. А для успішного її рішення нам зараз потрібно працювати над собою.

Так на філологічному факультеті з ініціативи студенток II курсу народився гурток любителів класичної музики, на першому засіданні якого студенти познайомились з творами великого італійського композитора Росіні. Але це тільки початок. Плани на майбутнє обіцяють багато цікавого.

Ми запрошуємо до себе всіх, в кого живе любов до святого і вічного мистецтва. Будемо раді бачити вас членами нашого гуртка.

І. ЛАЗАРЄВА,
студентка II курсу філологічного факультету.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома и комитета комсомола Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова. (На украинском языке).

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадры».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9.

ДЗВОНІТЬ:

внутрішній 841 (з міста телефони: міський 23-84-13, 206-841).